

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
І ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КОРПОРАТИВНИЙ ОБЛІК
ТА ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ
ДЛЯ МЕНЕДЖЕРІВ»**

Харків
2019

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
І ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КОРПОРАТИВНИЙ ОБЛІК
ТА ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ
ДЛЯ МЕНЕДЖЕРІВ»**

для студентів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 073 «Менеджмент»
спеціалізації «Бізнес-адміністрування»
заочної форми навчання

Харків
2019

Плани практичних занять і завдання для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Корпоративний облік та фінансовий аналіз для менеджерів» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Бізнес-адміністрування» заочної форми навчання / уклад. Г. І. Базецька. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 43 с.

У к л а д а ч Г. І. Базецька

*Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою
Національного юридичного університету імені Ярослава
Мудрого (протокол № 1 від 15.01.2019 р.)*

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2019

1. ЗАГАЛЬНІ ПОРАДИ

Навчальна дисципліна «Корпоративний облік та фінансовий аналіз для менеджерів» є логічним продовженням циклу дисциплін, у результаті вивчення яких у студентів формуються основи економічних знань про діяльність вітчизняних та іноземних суб'єктів господарювання, яка повинна бути оцінена за певними критеріями. Саме облік та звітність дають відповіді на те, які проблеми заважають економічним суб'єктам діяти найбільш ефективно, підвищувати їх конкурентоспроможність та досягати високих фінансових результатів. Визначення показників за різними напрямками роботи підприємства дає змогу не тільки самому господарюючому суб'єкту приділяти більше уваги тій чи іншій сфері діяльності, а й скомпонувати необхідну фінансову інформацію щодо свого функціонування для іноземних партнерів.

Курс складається з двох розділів. Перший розглядає особливості застосування корпоративного обліку в світі та Україні, проблеми переходу українських суб'єктів господарювання на міжнародні стандарти у процесі складання фінансової звітності. Другий присвячений дослідженню методики розрахунку та аналізу показників на основі фінансової звітності за міжнародними стандартами фінансової звітності, які у подальшому будуть включені до корпоративної звітності та дадуть змогу заінтересованим учасникам ринку встановити доцільність співпраці з тією чи іншою корпорацією. На практичні заняття винесені чотири теми, які узагальнюють основні питання курсу. Наприкінці надані питання для заліку.

Кращій підготовці до занять і більш глибокому засвоєнню навчального матеріалу сприяє виконання завдань для самостійної роботи: формулювання відповідей на питання теоретичні й тестові для самоконтролю, розв'язання практичних завдань, опрацювання рекомендованої літератури.

2. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ І ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1

Тема 2. Сутність та принципи застосування корпоративної звітності

План

1. Еволюція моделей корпоративного управління та їх вплив на розвиток обліку та звітності.
2. Поняття корпоративної звітності.
3. Принципи корпоративної звітності.
4. Користувачі корпоративної звітності.
5. Принципи складання фінансової звітності суб'єктів господарювання в Україні із застосуванням Міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – МСФЗ) та її використання для цілей фінансового аналізу.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Запитання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте відомі моделі корпоративного управління.
2. Які системи обліку та звітності сформувалися під впливом моделей корпоративного управління?
3. Що таке корпоративна звітність?
4. Якою є структура корпоративної звітності?
5. Які існують рівні моделі корпоративної звітності?
6. Які принципи використовуються для підготовки корпоративної звітності?
7. Дайте характеристику принципів, що визначають зміст корпоративної звітності.
8. Сформулюйте принципи, за якими встановлюється якість корпоративної звітності.

9. Охарактеризуйте користувачів корпоративної звітності.
10. У чому полягають розбіжності інформаційних інтересів користувачів «вертикального» та «горизонтального» рівнів?
11. Які форми фінансової звітності із застосуванням МСФЗ складають та використовують суб'єкти господарювання в Україні?

Практичне завдання

На основі наведених нижче вихідних даних заповніть баланс та звіт про фінансові результати.

Таблиця 1 – Вихідні дані для заповнення активу балансу

Стаття балансу	На початок періоду	На кінець періоду
нематеріальні активи (первісна вартість)	498	292
незавершені капітальні інвестиції	25	28
основні засоби (первісна вартість)	3948	4682
інвестиційна нерухомість (первісна вартість)	45	59
довгострокова дебіторська заборгованість	17	21
інші необоротні активи	5	8
виробничі запаси	10	259
незавершене виробництво	5198	11247
готова продукція	258	219
дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги (первісна вартість)	13759	20868
дебіторська заборгованість за розрахунками:		
за виданими авансами	264	289
з бюджетом	215	0
інша поточна дебіторська заборгованість	64	71
поточні фінансові інвестиції	15	19
готівка	3	5
рахунки в банках	13829	12627
витрати майбутніх періодів	11	17
інші оборотні активи	2	80

Нематеріальні активи підприємства складають комп'ютерні програми, які були придбані у звітному році (амортизація нараховується перший рік).

Основні засоби підприємства також були придбані у звітному році (перший рік нарахування амортизації) і за своєю вартістю розподіляються наступним чином:

56% від первісної вартості складають комп'ютери (корисний строк використання 5 років);

28% від первісної вартості – транспортні засоби (корисний строк використання 7 років);

16% від первісної вартості – засоби зчитування та друку інформації (корисний строк використання 4 роки).

Інвестиційну нерухомість підприємства складають основні засоби, які використовуються виключно з метою отримання орендних платежів [тільки від операційної оренди (тимчасової) без передачі права власності чи здавання в оренду на переважну частину можливого строку корисного використання таких об'єктів]. Ці об'єкти також були придбані підприємством у звітному році на початку звітного періоду та мають термін корисної експлуатації 7 років.

Амортизація нараховується прямолінійним методом.

Таблиця 2 – Вихідні дані для заповнення пасиву балансу

Стаття балансу	На початок періоду, % до валюти балансу	На кінець періоду, % до валюти балансу
зарєстрований (пайовий) капітал	9,8	8,6
резервний капітал	1,1	0,9
нерозподілений прибуток	8,9	2,3
довгострокові кредити банків	6,4	7,6
інші довгострокові зобов'язання	0,2	0,8
короткострокові кредити банків	12,6	13,2
поточна кредиторська заборгованість:		

Продовження табл. 2

Стаття балансу	На початок періоду, % до валюти балансу	На кінець періоду, % до валюти балансу
за довгостроковими зобов'язаннями	0,8	1,2
за товари, роботи, послуги	58,4	62,7
за розрахунками з бюджетом	0,5	0,9
за розрахунками зі страхування	0,2	0,3
за розрахунками з оплати праці	0,8	1,1
інші поточні зобов'язання	0,3	0,4

Таблиця 3 – Вихідні дані для заповнення форми 2

Стаття	На кінець періоду	На початок періоду
чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	163354	144926
собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	122544	106865
інші операційні доходи	1171	654
адміністративні витрати	36907	27874
витрати на збут	1223	195
інші операційні витрати	2010	11503
дохід від участі в капіталі	2	1
інші фінансові доходи	107	95
фінансові витрати	841	264

Таблиця 4 – Баланс підприємства (актив)

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000		
первісна вартість	1001		
накопичена амортизація	1002		
Незавершені капітальні інвестиції	1005		
Основні засоби:	1010		

Продовження табл. 4

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
первісна вартість	1011		
знос	1012		
Інвестиційна нерухомість:	1015		
первісна вартість	1016		
знос	1017		
Довгострокові біологічні активи:	1020		
первісна вартість	1021		
накопичена амортизація	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035		
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045		
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095		
II. Оборотні активи			
Запаси	1100		
Виробничі запаси	1101		
Незавершене виробництво	1102		
Готова продукція	1103		
Товари	1104		
Поточні біологічні активи	1110		
Депозити перестрахування	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125		
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			

Продовження табл. 4

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
за виданими авансами	1130		
з бюджетом	1135		
у тому числі з податку на прибуток	1136		
з нарахованих доходів	1140		
із внутрішніх розрахунків	1145		
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155		
Поточні фінансові інвестиції	1160		
Гроші та їх еквіваленти	1165		
Готівка	1166		
Рахунки в банках	1167		
Витрати майбутніх періодів	1170		
Частка перестраховика у страхових резервах, у тому числі в:	1180		
резервах довгострокових зобов'язань	1181		
резервах збитків або резервах належних виплат	1182		
резервах незароблених премій	1183		
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190		
Усього за розділом II	1195		
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300		

Таблиця 4 – Баланс підприємства (пасив)

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400		
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401		
Капітал у дооцінках	1405		
Додатковий капітал	1410		
Емісійний дохід	1411		
Накопичені курсові різниці	1412		
Резервний капітал	1415		
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		
Неоплачений капітал	1425		
Вилучений капітал	1430		
Інші резерви	1435		
Усього за розділом I	1495		
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		
Пенсійні зобов'язання	1505		
Довгострокові кредити банків	1510		
Інші довгострокові зобов'язання	1515		
Довгострокові забезпечення	1520		
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521		
Цільове фінансування	1525		
Благодійна допомога	1526		
Страхові резерви, у тому числі:	1530		
резерв довгострокових зобов'язань	1531		
резерв збитків або резерв належних виплат	1532		
резерв незароблених премій	1533		
інші страхові резерви	1534		

Продовження табл. 4

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
Інвестиційні контракти	1535		
Призовий фонд	1540		
Резерв на виплату джек-поту	1545		
Усього за розділом II	1595		
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600		
Векселі видані	1605		
Поточна кредиторська заборгованість:			
за довгостроковими зобов'язаннями	1610		
за товари, роботи, послуги	1615		
за розрахунками з бюджетом	1620		
у тому числі з податку на прибуток	1621		
за розрахунками зі страхування	1625		
за розрахунками з оплати праці	1630		
за одержаними авансами	1635		
за розрахунками з учасниками	1640		
із внутрішніх розрахунків	1645		
за страховою діяльністю	1650		
Поточні забезпечення	1660		
Доходи майбутніх періодів	1665		
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670		
Інші поточні зобов'язання	1690		
Усього за розділом III	1695		
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		
Баланс	1900		

Таблиця 5 – Звіт про фінансові результати

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000		
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестраховання	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050		
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий: прибуток	2090		
Валовий: збиток	2095		
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120		
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		
Адміністративні витрати	2130		
Витрати на збут	2150		
Інші операційні витрати	2180		

Продовження табл. 5

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190		
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195		
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240		
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250		
Втрати від участі в капіталі	2255		
Інші витрати	2270		
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290		
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295		
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350		
Чистий фінансовий результат: збиток	2355		

Тестові питання

1. *Англо-американська модель корпоративного управління характеризується такими рисами:*

а) широке представництво індивідуальних і незалежних акціонерів (аутсайдерів); значний вплив ринку фіктивного капіталу; наявність інвестиційних і комерційних банків; чітко розроблена законодавча база;

б) ключова роль банків; структура управління на основі контактів банків і корпорацій;

в) акцент на міжкорпоративному, банківському контролі і представництві; законодавство підтримує «кейрецу» (групи корпорацій, об'єднаних спільним володінням позиковими коштами й власним капіталом);

г) усі характеристики, наведені вище.

2. Західноєвропейська модель корпоративного управління характеризується такими рисами:

а) широке представництво індивідуальних і незалежних акціонерів (аутсайдерів); значний вплив ринку фіктивного капіталу; наявність інвестиційних і комерційних банків; чітко розроблена законодавча база;

б) ключова роль банків; структура управління на основі контактів банків і корпорацій;

в) акцент на міжкорпоративному, банківському контролі і представництві; законодавство підтримує «кейрецу» (групи корпорацій, об'єднаних спільним володінням позиковими коштами й власним капіталом);

г) усі характеристики, наведені вище.

3. Японська модель корпоративного управління характеризується такими рисами:

а) широке представництво індивідуальних і незалежних акціонерів (аутсайдерів); значний вплив ринку фіктивного капіталу; наявність інвестиційних і комерційних банків; чітко розроблена законодавча база;

б) ключова роль банків; структура управління на основі контактів банків і корпорацій;

в) акцент на міжкорпоративному, банківському контролі і представництві; законодавство підтримує «кейрецу» (групи корпорацій, об'єднаних спільним володінням позиковими коштами й власним капіталом);

г) усі характеристики, наведені вище.

4. Основними завданнями корпоративної звітності є:

- а) формування доречної й достовірної інформації про фінансово-господарську діяльність компанії;
- б) захист власності й економічних інтересів осіб (фізичних й юридичних), що вклали капітал у компанію;
- в) організація інформаційного супроводу механізму ринкових відносин для саморегуляції ділової активності суб'єктів ринку;
- г) усі надані відповіді є правильними.

5. Концепціями корпоративної звітності є:

- а) оптимізація капіталу;
- б) нарощення капіталу;
- в) біржова;
- г) фондова;
- д) всі відповіді є правильними.

6. До принципів, що визначають зміст корпоративної звітності, належать:

- а) суттєвість, залучення заінтересованих осіб, повнота, контекст стійкого розвитку;
- б) збалансованість, порівнянність, точність, своєчасність, доречність, ясність, достовірність;
- в) обачність, повне висвітлення, автономність, послідовність, безперервність, нарахування та відповідність доходів і витрат, превалювання сутності над формою, історична (фактична) собівартість, єдиний грошовий вимірник, періодичність;
- г) усі надані відповіді є правильними.

7. До принципів, що визначають якість корпоративної звітності, належать:

- а) суттєвість, залучення заінтересованих осіб, повнота, контекст стійкого розвитку;
- б) збалансованість, порівнянність, точність, своєчасність, доречність, ясність, достовірність;
- в) обачність, повне висвітлення, автономність, послідовність, безперервність, нарахування та відповідність доходів і витрат, превалювання сутності над формою, історична (фактична)

- на) собівартість, єдиний грошовий вимірник, періодичність;
г) усі надані відповіді є правильними.

8. Елементами корпоративної звітності є:

- а) активи, капітал, зобов'язання, доходи, витрати, показники реалізації стратегії корпорації;
б) активи, капітал, зобов'язання, доходи, витрати, гудвіл, частка меншості, показники реалізації стратегії корпорації;
в) облікова політика та її зміни;
г) доходи й витрати за звичайними видами діяльності.

9. До користувачів інформації з «вертикалі» відносять:

- а) податкові органи;
б) державні органи влади;
в) акціонерів;
г) аудиторські фірми.

10. До користувачів інформації з «горизонталі» відносять:

- а) біржі;
б) дочірні компанії;
в) конкурентів;
г) ділових партнерів.

Список рекомендованої літератури

Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо удосконалення деяких положень: Закон України 05.10.2017 р. № 2164-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2164-19>

Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ, МСФЗ для МСП, включаючи МСБО та тлумачення КТМФЗ, ПКТ): Міжнародний документ від 01.01.2012 р. із коригуванням від 12.03.2013 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/929_010

Агеева О. А., Ребизова А. Л. Международные стандарты финансовой отчетности: учеб. для вузов. Москва: Юрайт, 2013. 447 с.

Башкова Д. О. Використання креативних методів обліку при складанні корпоративної звітності. *Економічний форум*. 2013. № 4. С. 241–245.

Верига Ю. А. Облік у зарубіжних країнах: навч. посіб. Київ: Центр навч. літ., 2012. 216 с.

Задихайло Д. В., Кібенко О. Р., Назарова Г. В. Корпоративне управління: навч. посіб. Харків: Еспада, 2003. 688 с.

Костюченко В. М. Консолідована звітність: міжнародний досвід та практика України: навч.-практ. посіб. Київ: Центр учб. літ., 2008. 528 с.

Мальська М. Л., Мандюк Н. Л., Занько Ю. С. Корпоративне управління: теорія та практика: підручник. Київ: Центр учб. літ., 2012. 360 с.

Сергійчук С. І. Корпоративне управління: навч. посіб. Миколаїв: НУК, 2016. 228 с.

Яремко І. Й. Сучасні економічні теорії глобальних систем: навч. посіб. / за наук. ред. Б. М. Шевчика, Г. І. Башнянина. Львів: Новий світ 2000, 2011. 352 с.

Методичні поради

При розкритті першого питання необхідно приділити особливу увагу основним відмінностям моделей корпоративного управління, які існують у сучасному світі. Виявити, чи притаманні ті чи інші риси зазначених моделей Україні. Розглянути фактори, які обумовлюють напрям розвитку корпоративного управління у нашій країні.

Вивчення другого питання потребує визначення поняття корпоративної звітності, її основних завдань, складу, структури, концепцій подання. Слід відрізнити бухгалтерську (фінансову) звітність від корпоративної; встановити принципові розходження за змістом показників і методів складання корпоративної та фінансової звітності; розуміти, який підхід до розкриття інформації у корпоративній звітності відповідає вимогам МСФЗ.

З третього питання студент має запам'ятати принципи, які визначають: зміст та якість корпоративної звітності; зміст фінансової звітності як невід'ємної складової корпоративної звітності, що закріплені Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні». Важливо розглянути структурні елементи системи корпоративної звітності.

Опанування четвертого питання допоможе студентові з'ясувати, які користувачі корпоративної звітності належать до «вертикального» рівня, а які – до «горизонтального».

П'яте питання присвячене формам фінансової звітності за МСФЗ в Україні та особливостям їх застосування у процесі проведення фінансового аналізу, результати якого можуть бути використані при складанні корпоративної звітності.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 2

Тема 4. Загальна оцінка фінансового стану підприємства

План

1. Поняття фінансового стану підприємства.
2. Фінансовий аналіз підприємства за методом «Дюпон».
3. Експрес-аналіз.
4. Програма деталізованого аналізу фінансового становища підприємства.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Запитання для самоконтролю

1. Дайте визначення фінансового стану підприємства.
2. Чим обумовлена необхідність оцінки фінансового стану підприємства?
3. Які показники можуть використовуватись під час оцінки фінансового стану підприємства?
4. У чому полягає різниця між відносними та питомими показниками?
5. У яких ситуаціях доцільно використовувати вартісні показники, а у яких фінансові? Наведіть приклад.
6. На які групи поділяють сукупність показників для оцінки фінансового стану підприємства?

7. Наведіть приклади ситуацій, у яких доцільно використовувати експрес-діагностику фінансового стану. У чому сутність цього виду аналізу?

8. Назвіть послідовно етапи здійснення оцінки фінансового стану підприємства.

9. У яких випадках необхідно коригувати первинні дані звітності з індексом зміни цін?

10. Які показники свідчать про здатність підприємства відповідати за своїми зобов'язаннями?

Практичні завдання

1. Використовуючи метод ланцюгових підстановок, визначте вплив кожного фактора на вироблення продукції за зміну усіма робітниками. Зробіть висновки.

Таблиця 6 – Дані щодо виробництва продукції

Показники	На початок періоду	На кінець періоду
Кількість робітників, осіб	407	519
Тривалість зміни, час	8	7
Випуск продукції за годину на 1 робітника, од.	5	6

2. Проаналізуйте прибутковість акціонерного капіталу за методом «Дюпон». Складіть 2-х, 3-х і 5-факторну моделі за звітний і базисний періоди.

Таблиця 7 – Фінансові показники діяльності підприємства

Показники	Попередній період, млн грн	Звітний період, млн грн	Зміни, млн грн
Чистий прибуток	12,67	14,28	
Чистий дохід	22,3	25,4	
Середній капітал	52	54,5	
Середні сумарні активи	112,6	121,2	
Прибуток до сплати податків	18,1	20,4	
Прибуток до сплати відсотків	19,5	21,9	

3. Розрахуйте темпи зростання і приросту показників чистого доходу від реалізації, оподаткованого прибутку, сум податку на прибуток та чистого прибутку за такими даними:

Таблиця 8 – Фінансові результати діяльності підприємства

Показники	2015	2016	2017	2018
Чистий дохід від реалізації продукції, млн грн	254,2	261,8	264,5	274,9
Оподатковуваний прибуток, млн грн	51,3	55,8	69,4	72,3
Податок на прибуток, млн грн				
Чистий прибуток, млн грн				

Тестові питання

1. Основна рівність балансу:

- а) Актив = Необоротні активи + Оборотні активи;
- б) Актив = Власний капітал + Зобов'язання;
- в) Актив = Поточні зобов'язання + Доходи майбутніх періодів;
- г) Актив = Довгострокові зобов'язання + Доходи майбутніх періодів.

2. Ресурси, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких, як очікується, приведе до збільшення економічних вигод у майбутньому, – це:

- а) активи;
- б) пасиви;
- в) зобов'язання;
- г) необоротні активи.

3. Засоби, які застосовуються протягом більш ніж одного року (операційного циклу), отримуються з метою їх використання у господарській діяльності і не призначені для продажу протягом року (операційного циклу), – це:

- а) довгострокові пасиви;
- б) короткострокові пасиви;
- в) оборотні активи;
- г) необоротні активи.

4. *Грошові кошти і їх еквіваленти, не обмежені у використанні, а також інші активи, призначені для продажу або споживання протягом операційного циклу або протягом 12 місяців з моменту обліку на балансі, – це:*

- а) довгострокові пасиви;
- б) короткострокові пасиви;
- в) оборотні активи;
- г) необоротні активи.

5. *Засоби, витрачені протягом поточного або попереднього звітних періодів, але що відносяться до витрат наступних звітних періодів, – це:*

- а) витрати майбутніх періодів;
- б) доходи майбутніх періодів;
- в) поточні інвестиції;
- г) короткострокові кредити банку.

6. *Частина в активах, що залишається після вирахування зобов'язань, – це:*

- а) поточні зобов'язання;
- б) власний капітал;
- в) довгострокові зобов'язання;
- г) серед наведених немає правильної відповіді.

7. *Заборгованість підприємства у результаті минулих подій, погашення якої, як очікується, приведе до зменшення ресурсів, що утілюють економічні вигоди, – це:*

- а) зобов'язання;
- б) власний капітал;
- в) активи;
- г) серед зазначених немає правильної відповіді.

8. *Збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, що приводять до зростання власного капіталу (крім зростання капіталу за рахунок внеску власників), – це:*

- а) дохід;

- б) витрати;
- в) прибуток;
- г) збиток.

9. *Зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, що приводять до зменшення власного капіталу (за винятком зменшення власного капіталу за рахунок його вилучення або розподілу власниками), – це:*

- а) дохід;
- б) витрати;
- в) прибуток;
- г) збиток.

10. *Діяльність підприємства, зафіксована в установчих документах, – це:*

- а) незвичайна діяльність;
- б) звичайна діяльність;
- в) надзвичайна діяльність;
- г) серед зазначених немає правильної відповіді.

Список рекомендованої літератури

Алексеев І. В., Мороз А. С., Романів Є. М. Фінансовий аналіз: техніка розрахунків та моделювання економічних ситуацій. Львів: Бескид Біт, 2005. 152 с.

Гайдис Н. М. Фінансовий аналіз: навч.-метод. посіб. для студентів вищ. навч. закл. Львів: ЛБІ НБУ, 2006. 414 с.

Лахтіонова Л. А. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2004. 368 с.

Мальська М. П., Мандюк Н. Л., Занько Ю. С. Управління діяльністю підприємств корпоративного типу (АТ і ТзОВ): підручник. Київ: ЦУЛ, 2013. 290 с.

Мартиненко В. П., Климаш Н. І., Багацька К. В., Дем'яненко І. В. Фінансовий менеджмент: підручник / за заг. ред. Т. А. Говорушко. Львів: Магнолія 2006, 2014. 344 с.

Плотніков О. В. Фінансовий менеджмент у транснаціональних корпораціях: навч. посіб. Київ: Кондор, 2011. 252 с.

Управління фінансами суб'єктів господарювання: практиcum: навч. посіб. / А. П. Вожжов, С. В. Сорочіна, І. В. Колесова та ін.; за ред. А. П. Вожжова. Київ: Знання, 2014. 324 с.

Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / авт. кол.: Т. І. Лепейко, О. М. Миронова, К. В. Кривобок, К. Р. Немашкало. Харків: ХНЕУ, 2012. 290 с.

Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / за ред. І. О. Школьник. Київ: Центр учб. літ., 2014. 488 с.

Шелудько В. М. Фінансовий менеджмент: підручник. 2-ге вид., стер. Київ: Знання, 2013. 375 с.

Школьник І. О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2015. 301 с.

Методичні поради

Фінансовий стан – це одна з найважливіших характеристик виробничо-фінансової діяльності підприємств. Під фінансовим станом підприємства розуміють рівень його забезпеченості відповідним обсягом фінансових ресурсів, необхідних для ефективної господарської діяльності та своєчасного здійснення грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями.

Забезпеченість фінансовими ресурсами у межах розрахункової потреби та їх раціональне використання створюють широкі можливості для подальшого поліпшення виробничих показників, підвищення ефективності застосування засобів та предметів праці, робочої сили, сучасних інформаційних технологій.

Сьогодні менеджери усіх рівнів усе більше надають значення управлінню вартістю компанії; мова йде про перехід від управління виключно собівартістю і фінансовим результатом до якісно нового підходу до компанії як об'єкта управління. У рамках такого підходу досить серйозне прикладне завдання полягає у чіткому визначенні критеріїв успішності бізнесу.

Одним з таких критеріїв є зростання ефективності бізнесу, що, у свою чергу, залежить від багатьох факторів. Оцінити ступінь впливу кожного фактора допоможуть методи факторного аналізу.

Один із варіантів таких моделей був запропонований

фахівцями фірми «Дюпон», які застосували метод факторного аналізу на практиці до показників ділової активності компанії (рентабельності та оборотності). У моделі пов'язувалися фактори рентабельності продажів (*ROS*), рентабельності сукупного капіталу (*ROA*) та оборотності активів (*AT*) у вигляді жорстко детермінованої факторної залежності, коли перетворення йде шляхом скорочення: ділення чисельника і знаменника на один і той самий показник; у результаті з'являється модель з новим набором факторів.

Експрес-аналіз проводиться за даними фінансової звітності, основною його перевагою є швидкість і простота розрахунків. Залежно від обсягу вихідної інформації, головної мети й завдань дослідження експрес-аналіз може проходити з різним ступенем деталізації. Основними цілями експрес-аналізу фінансового стану є загальна оцінка діяльності підприємства, його фінансового стану, виявлення «слабких місць» і напрямів подальшого поглибленого оцінювання.

Прийомами, що застосовуються при цьому виді аналізу фінансового стану, є вертикальний і горизонтальний аналізи, вихідною інформацією для яких є фінансова звітність досліджуваного підприємства.

Деталізований аналіз конкретизує і доповнює окремі процедури експрес-аналізу, при цьому ступінь деталізації залежить від його цілей. Метою його є докладна характеристика майнового і фінансового стану підприємства, результатів його діяльності у минулому і звітному періодах, а також можливостей його розвитку.

Деталізований аналіз фінансового стану передбачає розрахунок аналітичних коефіцієнтів, що дозволяють оцінити різні сторони діяльності підприємства: майновий стан, ліквідність і платоспроможність, фінансову стійкість, ділову активність, рентабельність.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3

Тема 7. Аналіз ліквідності та платоспроможності Тема 11. Аналіз економічної ефективності діяльності підприємства

План

1. Аналіз ліквідності балансу.
2. Аналіз показників ліквідності підприємства.
3. Аналіз платоспроможності підприємства.
4. Роль і значення аналізу динаміки фінансових результатів діяльності функціонування підприємства.
5. Проведення факторного аналізу прибутку.
6. Дослідження рівня та динаміки рентабельності підприємства.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Запитання для самоконтролю

1. Наведіть визначення понять «платоспроможність» і «ліквідність».
2. У чому відмінності між платоспроможністю і ліквідністю?
3. З якою метою здійснюється оцінка платоспроможності і ліквідності?
4. Яким чином групуються активи за ступенем їх ліквідності?
5. Яким чином групуються пасиви за ступенем терміновості їх погашення?
6. Яким чином визначається ліквідність балансу на підставі абсолютних величин?
7. Назвіть основні відносні показники ліквідності балансу і дайте їх коротку характеристику.
8. Який із показників ліквідності балансу найбільшою мірою характеризує поточну платоспроможність підприємства?

9. Яким чином оцінюється поточна і перспективна ліквідність балансу за абсолютними даними?
10. Який показник комплексно характеризує ліквідність балансу? Як він розраховується?
11. Які умови характеризують незадовільну структуру балансу?
12. Яким чином за умови незадовільної структури балансу оцінюється можливість відновлення (втрати) платоспроможності підприємства?
13. Охарактеризуйте поняття «прибуток».
14. Які види прибутку Ви знаєте?
15. Які види прибутку відображені у фінансовій звітності підприємства?
16. Які фактори впливають на отримання прибутку підприємством?
17. Яким чином система оподаткування впливає на обсяг прибутку підприємства?
18. Які показники вимірюють економічну ефективність діяльності підприємства?
19. Які фактори впливають на рівень рентабельності підприємства?
20. Охарактеризуйте методи управління прибутком підприємства.

Практичні завдання

1. Проведіть оцінку ліквідності балансу підприємства ПАТ «Турбогаз» за наведеними нижче даними.

Таблиця 9 – Баланс підприємства

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	2108	2182
первісна вартість	1001	5961	6727
накопичена амортизація	1002	3853	4545
Незавершені капітальні інвестиції	1005		428

Продовження табл. 9

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
Основні засоби:	1010	7895	6571
первісна вартість	1011	33644	32742
знос	1012	25749	26171
Інвестиційна нерухомість:	1015	196	4244
первісна вартість	1016	1229	
знос	1017	1033	
Довгострокові біологічні активи:	1020		
первісна вартість	1021		
накопичена амортизація	1022		
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		
інші фінансові інвестиції	1035	7152	7152
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		
Відстрочені податкові активи	1045	21	22
Гудвіл	1050		
Відстрочені аквізиційні витрати	1060		
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065		
Інші необоротні активи	1090		
Усього за розділом I	1095	17372	20599
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	73192	84035
Виробничі запаси	1101	16124	18108
Незавершене виробництво	1102	31519	40387
Готова продукція	1103	25549	25540
Товари	1104		
Поточні біологічні активи	1110		
Депозити перестраховування	1115		
Векселі одержані	1120		
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	3679	2868

Продовження табл. 9

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	17906	20037
з бюджетом	1135	4877	4440
у тому числі з податку на прибуток	1136	4877	4439
з нарахованих доходів	1140		
із внутрішніх розрахунків	1145	108389	116934
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1472	1492
Поточні фінансові інвестиції	1160	7971	7967
Гроші та їх еквіваленти	1165	12636	22565
Готівка	1166		
Рахунки в банках	1167	12636	22565
Витрати майбутніх періодів	1170		
Частка перестраховика у страхових резервах, у тому числі в:	1180		
резервах довгострокових зобов'язань	1181		
резервах збитків або резервах належних виплат	1182		
резервах незароблених премій	1183		
інших страхових резервах	1184		
Інші оборотні активи	1190	1567	3585
Усього за розділом II	1195	231689	263923
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		
Баланс	1300	249061	284522

2. За даними, наведеними вище, розрахуйте показники ліквідності та платоспроможності для ПАТ «Турбогаз».

Таблиця 10 – Показники ліквідності та платоспроможності

№ з/п	Показник	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Абсолютне відхилення, +/-
1	Коефіцієнт абсолютної ліквідності			
2	Коефіцієнт швидкої ліквідності			
3	Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)			
4	Коефіцієнт маневреності власних коштів			
5	Власні оборотні кошти			
6	Поточна платоспроможність			
7	Ліквідна платоспроможність			

3. Проведіть оцінку структури доходів та витрат за даними звіту про фінансові результати (результати оцінки занесіть у таблицю 6).

Таблиця 11 – Звіт про фінансові результати
(Звіт про сукупний дохід) за 2017 рік

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	37130	10180
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестраховання	2012		

Продовження табл. 11

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(23935)	(4020)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий: прибуток	2090	13195	6160
Валовий: збиток	2095	()	()
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	21852	41158
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Адміністративні витрати	2130	(9398)	(9609)
Витрати на збут	2150	(5823)	(9584)
Інші операційні витрати	2180	(12974)	(25452)
Витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		

Продовження табл. 11

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	6852	2673
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	()	()
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240		
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	(3408)	(2174)
Втрати від участі в капіталі	2255	()	()
Інші витрати	2270	(31)	(238)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	3413	261
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	()	()
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-436	-125
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	2977	136
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	()	()

Таблиця 12 – Оцінка структури доходів та витрат

Стаття	За попередній період	Питома вага, %	За звітний період	Питома вага, %	Відхилення пунктів структури
ДОХОДИ					
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)					
Інші операційні доходи					
Дохід від участі в капіталі					
Інші фінансові доходи					
Інші доходи					
РАЗОМ ДОХОДИ		100		100	
ВИТРАТИ					
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)					
Адміністративні витрати					
Витрати на збут					
Інші операційні витрати					
Фінансові витрати					
Втрати від участі в капіталі					
Інші витрати					
Витрати з податку на прибуток					
РАЗОМ ВИТРАТИ		100		100	

Тестові питання

1. Шляхом зіставлення активів, згрупованих за ступенем ліквідності, і пасивів, згрупованих за ступенем терміновості погашення, визначається:

- а) ліквідність активів;
- б) ліквідність пасивів;
- в) ліквідність балансу;
- г) серед наведених немає правильного варіанта відповіді.

2. Ліквідність – це:

- а) здатність підприємства перетворити грошові кошти в окремі активи;
- б) наявність кредиторської заборгованості;
- в) здатність підприємства погасити довгострокові кредити;
- г) здатність оборотних активів перетворитись у готівку.

3. Оберіть коефіцієнт ліквідності, який найбільшою мірою відповідає поточній платоспроможності підприємства:

- а) коефіцієнт швидкої ліквідності;
- б) коефіцієнт абсолютної ліквідності;
- в) коефіцієнт поточної ліквідності;
- г) коефіцієнт оборотності запасів.

4. Найменш ліквідними є активи:

- а) дебіторська заборгованість;
- б) грошові кошти та їх еквіваленти;
- в) запаси;
- г) поточні фінансові інвестиції.

5. Здатність підприємства розрахуватися за своїми зобов'язаннями у певний момент часу називається:

- а) ліквідність;
- б) платоспроможність;
- в) рентабельність;
- г) серед зазначених немає правильного варіанта відповіді.

6. Абсолютний показник, що характеризує результат діяльності підприємства, – це:

- а) економічна ефективність;
- б) економічний ефект;
- в) прибуток;
- г) дохід.

7. Відносний показник, який порівнює одержаний ефект з ресурсами і витратами, здійсненими для його досягнення, – це:

- а) економічна ефективність;
- б) економічний ефект;
- в) прибуток;
- г) дохід.

8. Операції, які пов'язані з виробництвом і реалізацією продукції, яка є метою створення підприємства, і забезпечують основну частку його доходу, зараховуються до:

- а) основної діяльності підприємства;
- б) фінансової діяльності підприємства;
- в) надзвичайної діяльності підприємства;
- г) операцій з капіталом.

9. Фінансовим результатом основної діяльності є:

- а) чистий прибуток;
- б) прибуток оподаткування;
- в) виручка від реалізації;
- г) валовий прибуток.

10. Чистий прибуток підприємства у звітному періоді склав 12,7 тис. грн. Загальний обсяг його капіталу складає 52,8 тис. грн, зокрема власний капітал – 21,6 тис. грн, довгострокові позикові засоби – 8,4 тис. грн. Розрахувати прибутковість капіталу. Отриманий результат:

- а) 0,24;
- б) 0,59;
- в) 0,42;
- г) 0,64;
- д) серед наданих немає правильного варіанта відповіді.

Список рекомендованої літератури

Алексеев І. В., Мороз А. С., Романів Є. М. Фінансовий аналіз: техніка розрахунків та моделювання економічних ситуацій. Львів: Бескид Біт, 2005. 152 с.

Гайдис Н. М. Фінансовий аналіз: навч.-метод. посіб. для студентів вищ. навч. закл. Львів: ЛБІ НБУ, 2006. 414 с.

Лахтіонова Л. А. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2004. 368 с.

Мальська М. П., Мандюк Н. Л., Занько Ю. С. Управління діяльністю підприємств корпоративного типу (АТ і ТзОВ): підручник. Київ: ЦУЛ, 2013. 290 с.

Плотніков О. В. Фінансовий менеджмент у транснаціональних корпораціях: навч. посіб. Київ: Кондор, 2011. 252 с.

Управління фінансами суб'єктів господарювання: практикум: навч. посіб. / А. П. Вожжов, С. В. Сорочкіна, І. В. Колесова та ін.; за ред. А. П. Вожжова. Київ: Знання, 2014. 324 с.

Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / авт. кол.: Т. І. Лепейко, О. М. Миронова, К. В. Кривобок, К. Р. Немашкало. Харків: ХНЕУ, 2012. 290 с.

Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / за ред. І. О. Школьник. Київ: Центр учб. літ., 2014. 488 с.

Фінансовий менеджмент: підручник / В. П. Мартиненко, Н. І. Клиماش, К. В. Багацька, І. В. Дем'яненко та ін.; за заг. ред. Т. А. Говорушко. Львів: Магнолія 2006, 2014. 344 с.

Шелудько В. М. Фінансовий менеджмент: підручник. 2-ге вид., стер. Київ: Знання, 2013. 375 с.

Школьник І. О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Київ: Ліра-К, 2015. 301 с.

Методичні поради

Ліквідність – це здатність оборотних засобів перетворюватись у грошові кошти, які необхідні для нормального функціонування підприємства, тобто можливість реалізувати наявні засоби (активи) для сплати у відповідні строки своїх першочергових зобов'язань (пасивів), а також непередбачуваних боргів.

Ознакою ліквідності є перевищення оборотних активів над короткостроковими зобов'язаннями, тобто наявність чистого робочого капіталу (власного оборотного капіталу).

Слід розрізняти такі поняття ліквідності.

Ліквідність балансу – це здатність підприємства погаси-

ти свої зобов'язання за рахунок перетворення частини активів у грошові кошти.

Ліквідність підприємства – більш широке поняття у порівнянні з ліквідністю балансу. Якщо ліквідність балансу базується на використанні лише внутрішніх резервів (ліквідних активів) для погашення боргових зобов'язань, то ліквідність підприємства передбачає додаткове залучення коштів (кредити, інвестиції), використовуючи імідж підприємства, його інвестиційну привабливість.

Ліквідність активів характеризує швидкість перетворення активів у грошові кошти, тривалість часу для такої трансформації.

З поняттям «ліквідність» тісно пов'язане поняття «платоспроможність», однак перше більш ємне.

Платоспроможність – це наявність у підприємства грошових коштів, достатніх для своєчасного погашення своїх короткострокових боргових зобов'язань. Таким чином, основними ознаками платоспроможності є:

- наявність у достатньому обсязі коштів на розрахунковому рахунку;

- відсутність простроченої кредиторської заборгованості.

Аналіз платоспроможності здійснюється шляхом зіставлення наявності і надходження коштів з платежами першої необхідності (податки, розрахунки з органами соціального страхування, пенсійного фонду та інші нарахування, погашення позик, сплата комунальних послуг і послуг сторонніх організацій, оплата праці).

Платоспроможність вимірюється коефіцієнтом платоспроможності, який розраховується як відношення грошових коштів до суми термінових платежів на певну дату або наступний період. Якщо коефіцієнт платоспроможності не менше одиниці, то це свідчить про платоспроможність підприємства.

Економічна ефективність – це досягнення найвищих результатів за оптимальних витрат живої та уречевленої праці.

Ефективність – це відношення результату (ефекту) до витрат, що забезпечили його отримання. Вона розкриває характер причинно-наслідкових зв'язків виробництва, показує не сам

результат, а те, якою ціною він був досягнутий, тому найчастіше встановлюється відносними показниками, що розраховуються на основі двох груп характеристик (параметрів) – результату і витрат.

Економічна ефективність – це вид ефективності, що характеризує результативність діяльності економічних систем (підприємств, територій, національної економіки).

Головними показниками, що визначають фінансові результати господарської діяльності організацій, є валовий дохід, прибуток і рентабельність.

Мета аналізу фінансових результатів – виявлення шляхів і можливостей їх зростання і підвищення якості обслуговування споживачів. У процесі аналізу дають оцінку стану валового доходу, прибутку і рентабельності на підприємствах, вивчають їх динаміку і вплив факторів на фінансові результати. Однією з головних задач аналізу є вивчення і мобілізація резервів його зростання, підвищення стимулюючої ролі доходів і прибутку в результатах господарської та іншої діяльності підприємств.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Корпоративний облік та фінансовий аналіз для менеджерів» виставляється у залікову книжку відповідно до такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в НЮУ ім. Ярослава Мудрого
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю несуттєвих помилок	90–100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	80–89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок	75–79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	70–74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60–69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як пере скласти	35–59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс	1–34

4. ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Сутність корпоративного обліку.
2. Комплекс завдань корпоративного обліку.
3. Система корпоративного обліку.
4. Міжнародні стандарти фінансової звітності.
5. Еволюція моделей корпоративного управління та їх вплив на розвиток обліку та звітності.
6. Поняття корпоративної звітності.
7. Принципи корпоративної звітності.
8. Користувачі корпоративної звітності.
9. Принципи складання фінансової звітності суб'єктів господарювання в Україні із застосуванням МСФЗ та її використання для цілей фінансового аналізу.
10. Поняття, предмет, принципи та мета фінансового аналізу.
11. Фінансовий аналіз у системі економічного аналізу.
12. Сутність і особливості фінансового аналізу.
13. Класифікація видів фінансового аналізу.
14. Постановка та організація аналітичної роботи на підприємстві під час проведення фінансового аналізу.
15. Призначення та принципи складання фінансової звітності.
16. Баланс підприємства.
17. Звіт про фінансові результати.
18. Характеристика інших форм фінансової звітності.
19. Статистична звітність.
20. Експертні оцінки.
21. Поняття фінансового стану підприємства.
22. Структурний аналіз активів підприємства.
23. Структурний аналіз пасивів підприємства.
24. Фінансовий аналіз підприємства за методом «Дюпон».
25. Експрес-аналіз.
26. Програма деталізованого аналізу фінансового становища підприємства.
27. Джерела формування фінансових ресурсів підприємства.

28. Оцінка фінансової незалежності підприємства.
29. Аналіз майнового стану підприємства.
30. Сутність амортизації.
31. Визначення фінансової стійкості підприємства.
32. Аналіз власних обігових коштів.
33. Розрахунок та аналіз робочого капіталу підприємства.
34. Типи фінансової стійкості.
35. Розрахунок 3-факторної моделі фінансової стійкості підприємства.
36. Поняття ліквідності.
37. Класифікація активів за ознакою ліквідності і пасивів за ознакою терміновості погашення.
38. Баланс ліквідності.
39. Узагальнюючий показник ліквідності балансу.
40. Аналіз власних оборотних коштів та робочого капіталу підприємства.
41. Платоспроможність підприємства.
42. Економічна сутність і класифікація грошових потоків підприємства.
43. Класифікація грошових потоків за масштабами обслуговування господарського процесу.
44. Класифікація грошових потоків за видами господарської діяльності.
45. Класифікація грошових потоків за напрямками руху грошових коштів.
46. Класифікація грошових потоків за варіативністю напрямків руху грошових коштів.
47. Класифікація грошових потоків за методом обчислення обсягу грошового потоку.
48. Класифікація грошових потоків за характером грошового потоку у відношенні до підприємства.
49. Класифікація грошових потоків за рівнем достатності обсягу грошового потоку.
50. Інші класифікації грошових потоків підприємства.
51. Сутність та завдання управління грошовими потоками.
52. Політика управління грошовими потоками підприємства.

53. Напрями та методи оптимізації грошових потоків підприємства.
54. Сутність кредитоспроможності підприємства.
55. Методи визначення кредитоспроможності підприємства.
56. Поняття кредиторів та кредиторської заборгованості.
57. Розрахунок коефіцієнтів фінансової незалежності підприємства.
58. Сутність капіталу підприємства і принципи його формування.
59. Особливості формування власного капіталу підприємства.
60. Аналіз власного капіталу підприємства.
61. Управління власним капіталом.
62. Особливості формування позикового капіталу підприємства.
63. Аналіз позикового капіталу підприємства.
64. Управління позиковим капіталом.
65. Методи оптимізації структури капіталу підприємства.
66. Види левериджу на підприємстві.
67. Особливості розрахунку фінансового левериджу.
68. Особливості розрахунку виробничого левериджу.
69. Особливості розрахунку виробничо-фінансового левериджу.
70. Оптимізаційні задачі як метод розрахунку ефекту левериджу.
71. Аналіз оборотності коштів підприємства.
72. Розрахунок коефіцієнтів оборотності.
73. Розрахунок показників оборотності.
74. Взаємозв'язок динаміки значень коефіцієнтів та показників оборотності.
75. Аналіз «концепції росту» підприємства.
76. Розрахунок темпів зростання авансованого капіталу.
77. Розрахунок темпів зростання чистого прибутку.
78. Розрахунок темпів зростання власного капіталу.
79. Розрахунок темпів зростання обсягів реалізації.
80. Аналіз фондового позиціонування підприємства.

ЗМІСТ

1. Загальні поради.....	3
2. Плани практичних занять і завдання для самостійної роботи.....	4
3. Критерії оцінювання рівня підготовки студентів.....	38
4. Питання до заліку.....	39

Навчальне видання

Електронне видання

**ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
І ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КОРПОРАТИВНИЙ ОБЛІК
ТА ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ
ДЛЯ МЕНЕДЖЕРІВ»**

для студентів
другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 073 «Менеджмент»
спеціалізації «Бізнес-адміністрування»
заочної форми навчання

У к л а д а ч **БАЗЕЦЬКА** Ганна Ігорівна

Відповідальна за випуск *Л. С. Шевченко*

Редактор *Л. М. Рибалко*

Комп'ютерна верстка *А. В. Старжинської*